

2021: een ongewoon jaar

Hoewel het einde van de corona-epidemie in zicht kwam, werd 2021 nog gedomineerd door de sociale beperkingen ervan. Vooral de 1,5 meter-maatregel vroeg steeds om improvisatie en flexibiliteit om de activiteiten te kunnen laten doorgaan. Het werkte drempelverhogend op de deelname van mensen aan activiteiten, of het nu de ontmoeting, de spreekuren of de lesactiviteiten betrof. 2021 was kortom nog geen gewoon jaar. De prominente aanwezigheid van de grote tent voor het MST-gebouw, anderhalf jaar, stond symbool voor de coronaperiode. De tent is begin 2022 afgebroken.

De impact van een ongewoon jaar

Ook in een ongewoon jaar is er van alles gebeurd in het MST. In dit jaarbeeld geven we daar een indruk van. Leidraad zijn de 4 actielijnen in het licht waarvan wij ons activiteitenaanbod zien. Meer over onze werkwijze leest u bij 'Achtergronden' op blz. 2. Het jaarbeeld besluit met 7 portretten van mensen die in 2021 bij het MST betrokken waren. Sommigen komt u al tegen op de eerdere pagina's.

Financiële zelfredzaamheid

Hoe kan MST de financiële zelfredzaamheid van niet-westerse migranten uit Tilburg met een PW-uitkering (PW= Participatiewet) vergroten? Het was de hoofdvraag van het onderzoek dat Diana Cárdenas Velásquez deed in het kader van haar stage bij het MST en haar opleiding HBO Bachelor Sociaal Juridische Dienstverlening Hogeschool Inholland Rotterdam. Diana studeerde af in 2021.

Uit dit onderzoek blijkt dat er de laatste jaren meer niet-westerse migranten naar Nederland zijn gekomen voor asiel- en gezinsmigratie. Door gebrekkige taalkennis, het niveau van genoten onderwijs, weinig of nauwelijks sociaal netwerk, en kleine kansen op de arbeidsmarkt is er meer kans op armoede en een onzeker bestaan. In Tilburg stijgt het percentage van niet-westerse migranten van 15% in 2015, naar 16% in 2019 tot 17% in 2020. De meeste hiervan komen uit Afrika (Marokko, Somalië) en Azië (Syrië).

(Lees verder op blz. 8)

Stichting MST | Mensen in beeld houden is een stedelijk centrum voor maatschappelijke dienstverlening dat mensen met elkaar verbindt en ondersteunt. Het MST is in 1989 opgericht door 2 religieuze congregaties (MSC en FDNCS).

Optrekken met mensen die achterblijven in de samenleving is het doel; mensen in beeld houden de missie. Het MST is een huis van verbinding. Verbinding is de kernwaarde en Verbinden is de kernhandeling van de MST-activiteiten. Het MST is gevestigd in het centrum van Tilburg, vlakbij het station. Bezoekers komen uit Tilburg, maar het MST heeft ook een bescheiden regiofunctie. Professionals en vrijwilligers organiseren educatie, ontmoeting en ondersteuning op basis van gezamenlijkheid en onderlinge betrokkenheid.

Inhoud

Achtergronden	2
1. Mensen verbinden	3
2. Samen redzaam zijn	4
3. Helpen met basisvaardigheden	6
4. Meehelpen met belemmeringen	7
Zeven portretten	9

Actie geeft reactie

Toelichting op onze werkwijze

Activiteiten en actielijnen

De basisactiviteiten van het MST bewegen zich van oudsher op het gebied van (informele) educatie, gastvrijheid en ondersteuning. In de laatste jaren spreken we daarnaast ook van actielijnen. Het gaat om dezelfde activiteiten, alleen ligt de aandacht meer op de effecten ('impact') ervan. Het feitelijke aanbod aan activiteiten varieert per jaar. Maatschappelijke ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn tot nieuwe activiteiten voor specifieke doelgroepen. Nieuwe activiteiten zijn vaak projecten. Deze zorgen voor een verdieping van de basisactiviteiten. Projecten hebben een separate verantwoording en worden niet of niet uitvoerig besproken in het Jaarbeeld.

Werken aan fundament

Mensen ontmoeten. Met anderen samenwerken. De maatschappij begrijpen waarin je leeft en beweegt. Regie houden over je eigen leven.

Deze vier randvoorwaarden vormen een fundament onder het dagelijkse bestaan van ieder mens. Je bent kwetsbaar als deze randvoorwaarden niet voldoende aanwezig zijn. Met de MST-activiteiten willen we deze randvoorwaarden bij mensen versterken.

Activiteiten ontwikkelen we langs deze 4 actielijnen waarin de randvoorwaarden terugkomen. (1) Mensen verbinden, (2) Samen redzaam zijn, vervolgens (3) Helpen met basisvaardigheden en (4) Meehelpen met belemmeringen.

Werkzame elementen

Onze actielijnen creëren geen recept voor een gelukkig leven. Ze stimuleren werkzame elementen die voor ieder individu weer anders doorwerken en zo een eigen effect hebben. Actie geeft reactie. Wat contact met anderen betekent, lezen we in het interview met Emelia Owusu. Hoe samen redzaam zijn er uit kan zien, verwoordt

Said Hassan Abukar kort en krachtig. Aneli van Iersel beseft dat basisvaardigheden belangrijk zijn om gemakkelijker te bewegen in het dagelijks leven. Marilda de Moraes houdt van aanpakken, maar bureaucratie en formulieren belemmeren haar soms om te kunnen doorpakken. Hun verhalen zijn te vinden aan het einde van dit jaarbeeld.

Impact

In dit jaarbeeld geven we een indruk hoe in 2021 de actielijnen zijn uitgevoerd. De zeven portretten illustreren op persoonlijke wijze de betekenis en uitwerking ervan. De 'impact' van onze activiteiten zien we terug in deze (en andere) persoonlijke verhalen. Iedere persoon betrokken bij het MST is een interview waard, maar dat gaat natuurlijk niet.

MST-present: aansluiten bij de leefwereld van mensen en kijken wat ervan komt

Aansluiten bij de leefwereld van mensen en kijken wat er van komt. De oprichters van het MST, maar ook het Fonds Franciscus dragen er mede zorg voor dat het MST ruimte kan blijven houden voor deze werkwijze. Contact met mensen is op zich van betekenis en hoeft niet altijd het karakter van een hulpverleningsrelatie te hebben. Het laatste kan zelfs het zicht op de waardigheid van mensen in de weg staan.

Die 'presentiehouding' is van grote betekenis voor het MST.

Zo is het aansluiten bij de leefwereld van Jan van Groeningen een avontuur op zichzelf. Lees elders in dit Jaarbeeld hoe Jan van Groeningen het leven en zijn eigen leven ziet.

Doorwaadbare samenleving

De coronatijd maakte het dagelijkse leven van kwetsbare groepen niet gemakkelijker. Het werd voor hen moeilijker overleefd te blijven in de toch al complexe samenleving.

Het MST is in deze periode bewuster geworden van de belangrijke rol die verbindingen kunnen spelen. We hebben ze steppingstones genoemd. Steppingstones zijn mensen van een bepaalde (vaak etnische) bevolkingsgroep die in staat zijn als intermediair op te treden tussen deze groep en bijvoorbeeld de systeemwereld van instellingen en voorzieningen. Het is de man of vrouw waar omheen netwerkes ontstaan. Steppingstones zijn vaak actief als tolk. Zij bemiddelen verder vertrouwen naar de groep en dat stelt hen in staat om de eisen van de maatschappij in hun achterban bespreekbaar te maken.

Een steppingstone is geen supervrijwilliger die alles oplost en dichtloopt. Steppingstones gaan verantwoordelijkheden aan, die zij maatschappelijk kunnen dragen en waaraan zij ook voldoening kunnen blijven ontlelen. Zij kunnen er mede voor zorgen dat de Nederlandse samenleving voor kwetsbare groepen 'doorwaadbaar' wordt.

1. Mensen verbinden

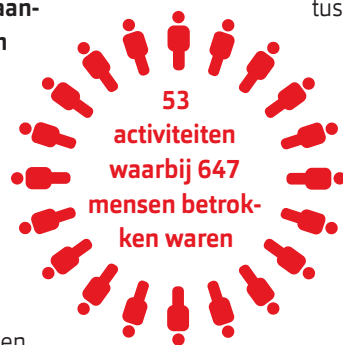
Het MST stimuleert onderlinge ontmoeting en uitwisseling. Mensen verbinden is een actielijn. Mensen bezoeken gesprekken, doen mee aan activiteiten en cursussen, pakken vrijwilligerswerk op. Anderen zoeken advies of gesprekpartners om persoonlijke kwesties mee door te nemen. Met het geheel van de contacten, verbindingen en activiteiten vormt het MST een maatschappelijke aanwezigheid. Wat daar in 2021 aan mensen passeerde in aantallen en achtergronden, kunt u hier lezen.

Het MST organiseert activiteiten, bijeenkomsten, cursussen die meestal een groeps karakter hebben. In 2021 waren er 53 activiteiten waarbij 647 mensen als deelnemer of als vrijwilliger betrokken waren. Mensen deden mee aan verschillende activiteiten. Deze gegevens zijn indicaties op basis van registraties.

Achtergrond

Neem de Verhalenkamer waar wekelijks mensen samenkomen om hun levensverhaal te delen. Het is een groep van een kleine 30 mensen die afwisselend meedoen. Ze zijn van oorsprong afkomstig uit Nederland, Finland, Botswana, Suriname, Duitsland, Rusland en Frankrijk. 19 mannen, 10 vrouwen, in leeftijd variërend van tussen de 40 en 50 jaar tot boven de 80 aan toe.

Het publiek van het MST is dus gevarieerd. Onderstaande overzichten geven een indruk van de achtergronden van de bezoekers in 2021.

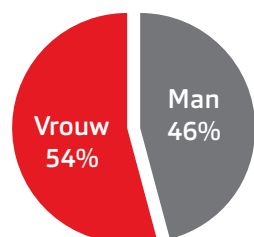

Een coronasteward tegen het coronavirus!

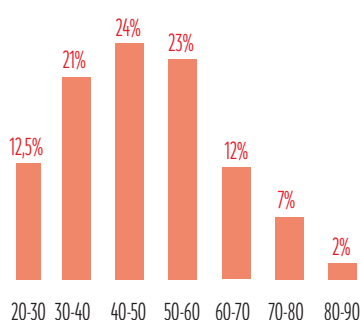
Mensen verbinden in het gezelschap van het coronavirus is een hachelijke zaak en kostte in 2021 de nodige hoofdbreken. Kortlopend maar effectief was het project 'Coronasteward'. Het project stelde ons in staat in het najaar een 'coronasteward' aan te trekken die in en om het gebouw toezag op de uitvoering van de coronamaatregelen. De coronasteward bracht de coronamaatregelen onder de aandacht van bezoekers, vrijwilligers en beroepskrachten in vrijwilligersbijeenkomsten en teamvergaderingen. De coronasteward zag er ook op toe dat de lokalen, huiskamer en tent coronaproof werden ingericht. Ook werd er een 'protocol coronaproof werken MST' opgesteld waarop teruggegrepen kan worden mocht er zich weer een corona-epidemie voordoen.

Het feitelijk aantal mensen waarmee contact is geweest in 2021 is een stuk hoger en zal tussen de 1000 en 1200 liggen. Niet alles leent zich voor registratie en het MST is terughoudend met dossiervorming.

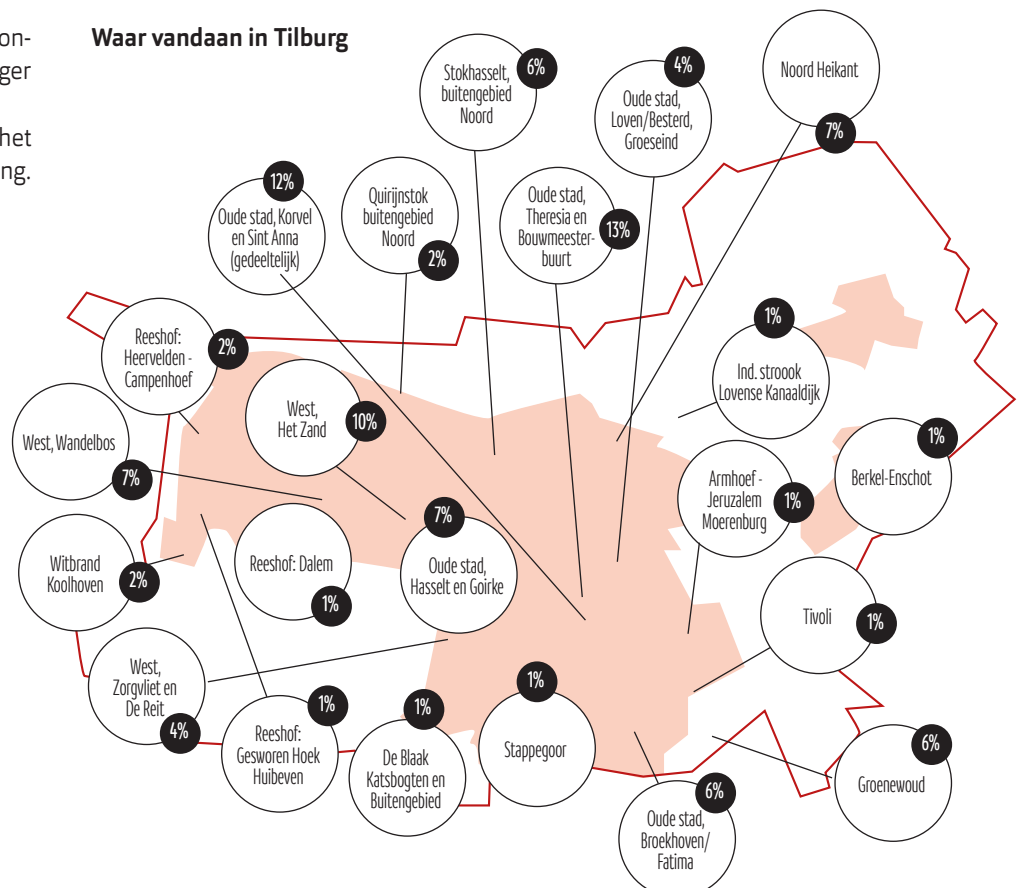
Geslacht

Leeftijdverdeling

Waar vandaan in Tilburg

2. Samen redzaam zijn

NETWERK ALS BASIS SAMEN REDZAAM ZIJN COACHING BY COMMUNITY

Het MST zet in op samen redzaam zijn. Onze activiteiten zijn een samenspel tussen betaalde krachten, vrijwilligers en stagiairs: een netwerk. Individuele problemen hebben altijd een sociale dimensie. Netwerken spelen een rol in oplossingen voor problemen. Daarom vinden wij ze belangrijk. Het is een lichte, tijdelijke gemeenschapsvorm waarin aandacht, bemoeiding, onderlinge steun belangrijk zijn.

'Coaching by community' noemen we dat. Samen redzaam zijn: het geldt ook voor de docent en zijn/haar leerlingen in het klaslokaal van de taalschool, de bestuursleden, het team en de stagiairs, externe partners. De ruim 130 vrijwilligers zijn in dit geheel een waardevol sociaal kapitaal. Hier een overzicht van hoe samen redzaam zijn in 2021 eruit zag bij het MST.

Begin 2022 bestaat het team uit 11 mensen, goed voor 9,1 fte. Het gaat om Diana Cárdenas Velásquez, Bic Driessen, Marieke van Geelen, Nienke Kemper, Bouke Kuurstra, Nadir Martinali, Marianne Stoop, William Theuvenet, Lydia Verhagen, Anne Zeegers en Rob van der Zwan.

Begin 2022 bestaat het bestuur uit Eric van den Einden (vz), Bernie Spronk (secretaris), Pieter van Mol (penningmeester), Marjo Frenk en Paula Sukel. Adviseurs: Zr. Lies Alkemade fdnsc, P. Jan Jetse Bol msc.

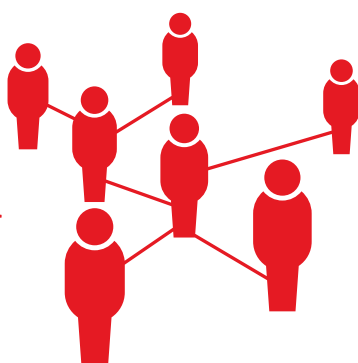
Bestuur

Team

Het MST maakt deel uit van samenwerkingsverbanden, zoals het gemeentelijke ondersteuningsprogramma Meedoen en sociale stijging (Menss) en het Taalnetwerk Midden-Brabant (TNW-MB).

Vanuit het Instituut voor Maatschappelijk Werk (IMW) is 2 keer per week een maatschappelijk werker aanwezig.

Samenwerkingsverbanden

In 2021 werkten stagiairs mee bij het MST. Femke Kelch (Avans Associated Degree - Health en Social Work); Milou van de Weijdeven (Avans Health en Social Work); Evelien van Beers (Avans Health en Social Work); Kim Karsemakers (Avans Social Work); Femke Holleman (Avans Social Work); Stijn Baeleman (Avans Social Work); Loes Doorakkers (Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing).

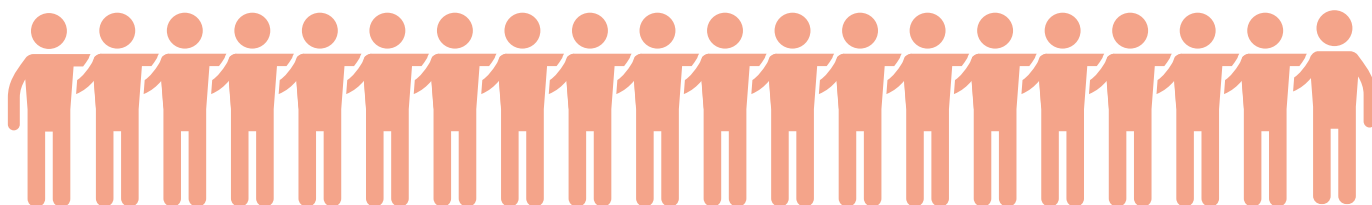
Stagiairs

Fondsen

Het MST heeft een groot netwerk met instellingen in Tilburg en de regio. Belangrijke partners zijn onder andere ContourdeTwern, Feniks, ROC- school voor inburgering, De krachtcentrale 013, Bibliotheek Midden Brabant, Het instituut voor Maatschappelijk Werk (IMW), Team Bemoeizorg Tilburg, Gemeente Tilburg (Balie Werk en Inkomen), Toegang Tilburg, Sterk Huis Tilburg, Penitentiaire Instelling (PI) Vught, het justitiepastaat van de Dienst Geestelijke Verzorging (DGV), PWN Pastoraat voor woonwagewoners, Sinti en Roma.

Partners

Via samenwerking en projecten krijgen de basisactiviteiten een verdiepingsslag. Het MST voert verscheidene projecten uit met een looptijd van 2 á 3 jaar. Onze projecten werden in 2021 mogelijk gemaakt door de bijdragen van fondsen: KNR Projecten in Nederland, Stg. Jacques de Leeuw, het Oranje Fonds, het VSB-fonds, Stg. Thomas van Villanova, Stg. Rotterdam, SIOC, Stg. Het R.C. Maagdenhuis, het Kansfonds en Fonds Franciscus, Stg. Netwerk Dak, Vincentiusvereniging Tilburg, Stimuleringsfonds van Ledenvereniging Thebe, Vivant, Coovels Smits Stichting, Rabobank Clubkas Campagne.

**Samen
redzaam zijn in
meehelpen bij belemmeringen.**

20 vrijwilligers ondersteunen anderen in spreekuren.

Mensen meehelpen bij belemmeringen gebeurt in het Gasthuis. Daar krijgt het samen redzaam zijn vorm op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Het vindt plaats in spreekuren, maatjescontacten en met de MST-bus. Er zijn 20 vrijwilligers actief in het Gasthuis. Bouke Kuurstra, Nadir Martinali en Anne Zeegers ondersteunen als betaalde krachten waar nodig de vrijwilligers. Lydia Verhagen is de coördinator.

Said Hassan Abukar is verbinder en helper. Op eigen wijze zet hij zich in om anderen verder op weg te helpen in de samenleving.

Lees zijn verhaal elders in dit jaarbeeld.

**Samen
redzaam zijn met
creatieve activiteiten**

Er zijn 2 vrijwilligers die creatieve activiteiten in 2021 hebben mogelijk gemaakt: teken- en schilderlessen en naailessen waaraan 30 mensen aan meededen.

**Samen redzaam
zijn met creatieve
activiteiten in de luwte.**

In de luwte van het MST is de Creatieve Brug actief. Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen hier creatief bezig zijn in een groep. De begeleiding is in handen van 3 ervaringsdeskundigen die zorgen voor rust en aandacht. Zij ondersteunen mensen om gebruik te maken van hun mogelijkheden en tegelijkertijd rekening te houden met hun kwetsbaarheden.

**Samen redzaam
zijn in het aanbieden van
gastvrijheid.**

Ruim 40 vrijwilligers zorgden daarvoor.

De corona-epidemie maakt het dit jaar weer niet gemakkelijk om gastvrij te zijn in ons gebouw. Toch waren in 2021 zo'n 40 vrijwilligers bereid en actief om er voor te zorgen dat het MST gastvrij kon blijven zijn. Op allerlei manieren: Buiten in de tent als het moest, binnen in het gebouw als het kon. *Emelia Owusu is één van hen. Lees haar verhaal elders in het jaarbeeld.*

**Samen redzaam
zijn in het helpen met
basisvaardigheden.**

*20 vrijwilligers maken
43 groepsactiviteiten mogelijk.*

In het mensen helpen met verbeteren van hun basisvaardigheden zien we het samen redzaam zijn terug bij 20 vrijwilligers die zich hebben ingezet om 43 groepsactiviteiten mogelijk te maken. Marieke van Geelen (coördinatie) en Marianne Stoop (ondersteuning) zorgden voor de organisatie.

Ruud van Gerwen is één van de vrijwilligers. Lees zijn verhaal elders in dit jaarbeeld.

3. Helpen met basisvaardigheden

Taalachterstand is vaak deel van een grotere persoonlijke problematiek van mensen. Het MST verbindt taalonderwijs met het verbeteren van andere basisvaardigheden. Als kernpartner van het Taalnetwerk Midden-Brabant doen we dat ook in groter verband. Uiteindelijk draait het er om dat mensen gemakkelijker bewegen in het dagelijks leven doordat zij de samenleving beter begrijpen en dat zij zich beter verstaanbaar maken in het Nederlands. Door corona waren er net als vorig jaar de nodige belemmeringen in de uitvoering wat resulteerde in onlinelessen en klaslokalen ingericht met de 1,5meter regel. Hieronder een doorkijkje in de ontwikkelingen van 2021.

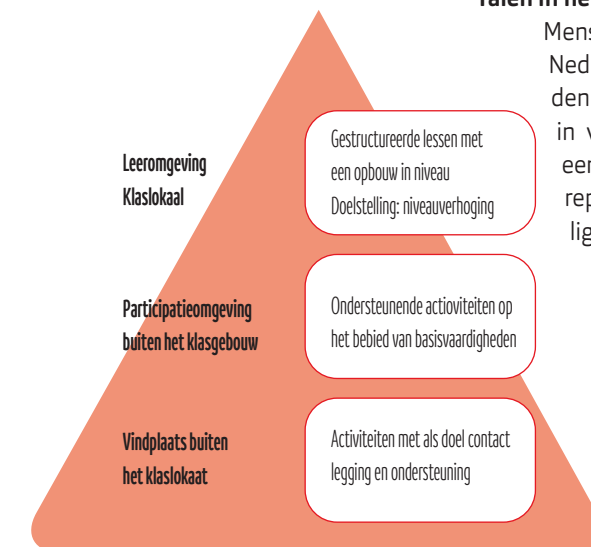
Educatie in 3 omgevingen

Met een klaslokaal alleen redden we het niet. Educatie bij het MST vindt plaats in 3 omgevingen. Contactgerichte -, vraaggerichte - en aanbodgerichte activiteiten verbeteren de basisvaardigheden van laaggeletterden zodat zij in de samenleving gemakkelijker relaties leggen; de samenleving beter begrijpen; actiever deelnemen aan de samenleving.

Helpen met basisvaardigheden:

43 groepsactiviteiten. 279 personen.

In 2021 waren er 43 groepsactiviteiten (klassen, groepen en groepjes) waarin een vorm van het ondersteunen van mensen bij hun basisvaardigheden plaatsvond. Vaak waren dat Nederlandse taallessen op verschillende niveaus in de Taalschool. Daarnaast hebben mensen meegedaan aan computerlessen en aan Motiefgroepen (zie verderop). 279 mensen participeerden en deden mee aan verschillende activiteiten. Aneli van Iersel weet hoe belangrijk een goede beheersing van de taal is. Lees haar verhaal elders in dit jaarbeeld.

Vinger aan de pols!

Het Chavez-Vilchez-arrest

De onrechtmatig in Nederland verblijvende ouder die zorg draagt voor een Nederlands minderjarig kind kan op grond van het Chavez-Vilchez-arrest een tijdelijk verblijfsrecht krijgen. Dit recht vervalt op het moment dat je kind 18 wordt. Om die reden kunnen deze ouders geen verblijf voor onbepaalde tijd aanvragen en niet naturaliseren. Op het moment dat hun kind 18 wordt, vervalt hun verblijfsrecht. Deze ouders bevinden zich om allerlei redenen in een kwetsbare situatie. Er zijn bijvoorbeeld geen voorzieningen om aan hun taal te werken (wanneer ze meer dan 12 jaar scholing hebben in het land van herkomst). Het heeft ook invloed op de toekomst van het kind; opgroeien in een taalarme omgeving zorgt voor een taalachterstand. De onzekere situatie rondom de toekomst van (meestal) moeder geeft veel onrust.

Mensen die in deze situatie verkeren, komen in de spreek- en aanspreekuren steeds meer 'boven drijven'. We geven deze leerlingen voorrang bij het aanmelden voor Taallessen. We proberen ze extra te ondersteunen in spreekuren en bij het opbouwen van een sociaal netwerk. Daarnaast houden we de ontwikkelingen in de gaten rondom dit arrest en denken we mee over mogelijkheden om een sterker verblijfsrecht te verwerven.

Talen in het MST

Mensen die in de Taalschool het Nederlands leren spreken, leven en denken in andere talen, soms ook in verschillende talen. Hieronder een overzichtje, illustratief, niet representatief. Het aantal talen ligt in werkelijkheid veel hoger.

Albanees
Arabisch
Arabisch, Engels
Engels
Oekraïens
Pools
Portugees
Roemeens
Russisch
Spaans
Tigrinya
Turks, Engels
Vietnamees
Filipijns, Engels
Arabisch, Berber
Arabisch, Somalisch
Arabisch, Berber, Spaans

Engelengeduld in Motiefgroepen

In 2021 waren er 2 Motiefgroepen actief. Het doel en de verwachting van deze taalgroepen is niet dat de deelnemers het Nederlands snel of op hoog niveau zullen gaan beheersen. Voor een aanzienlijke groep mensen is het leren van een nieuwe taal niet vanzelfsprekend. Zij hebben beperkte leervaardigheden en krijgen de taal beperkt in de vingers. Toch willen veel van deze mensen vaak graag leren en naar school. Binnen de motiefgroepen maken we hier ruimte voor. Door structureel met taal bezig te zijn voorkom je verlies van dat beetje taal dat ze in de loop van de jaren hebben opgepikt en voeg je langzaam nieuwe bouwsteentjes toe. De docenten hebben naast didactische vaardigheden veel engelengeduld en treffen elke week een zeer gemotiveerde groep leerlingen. De leeropbrengst is beperkt, maar leerlingen voelen zich wel betrokken bij de organisatie en zijn trots om naar school te komen. Het stimuleert zelfvertrouwen en eigenwaarde. (*'Motief' was de naam van het project waarmee we deze activiteiten expliciet zijn gaan ontwikkelen.*)

4. Meehelpen bij belemmeringen

Veel bezoekers zijn afhankelijk van uitkerende instanties om rond te komen. Contact met instanties wordt voor hen, mede door de digitalisering, steeds complexer. Mensen raken de weg kwijt in de bureaucratie, steeds opnieuw. Zij kunnen niet goed meekomen in de routes en routines in de maatschappij. Het MST denkt en helpt mee bij belemmeringen, dat gebeurt via aansprekuren, spreekuren en trajecten, door 'present' te zijn of door aandacht voor levensvragen en zin vragen. Zo komt het MST ook groepen op het spoor waarvoor extra aandacht en ondersteuning noodzakelijk is. Mensen helpen meer regie over het eigen leven te krijgen door ze te helpen hun bestaansvoorwaarden beter te organiseren, daar draait het om.

Expertmeeting

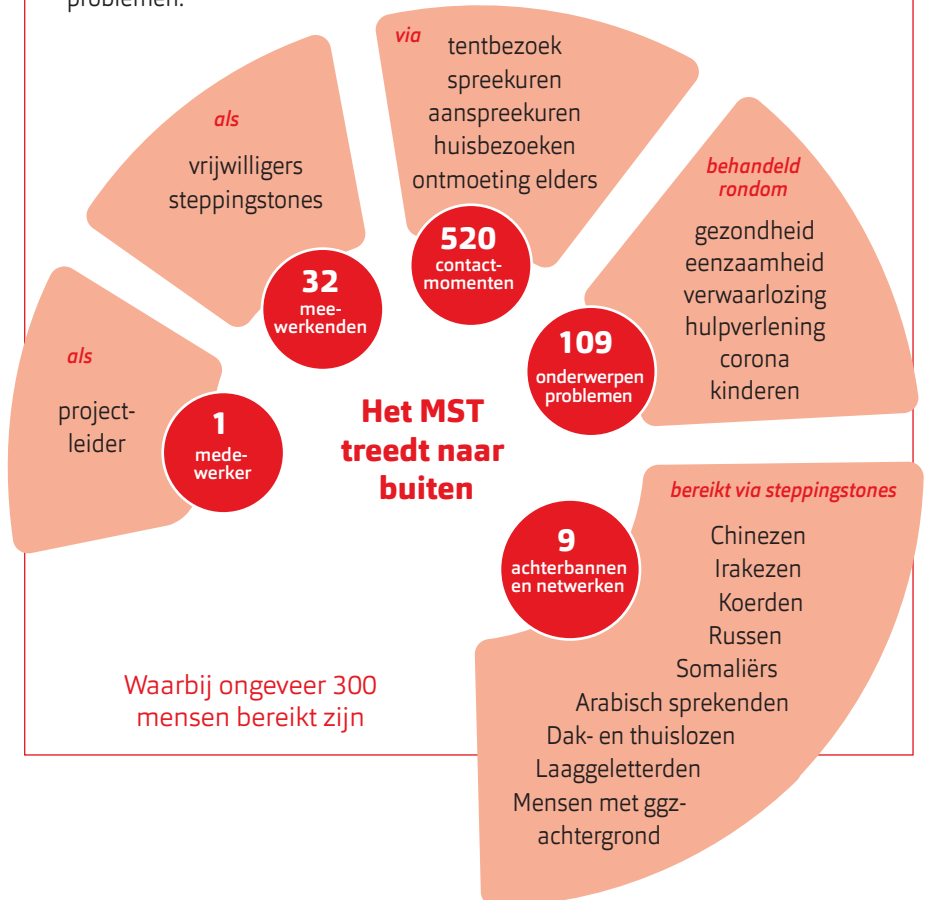
Expertmeeting 'Streetwise en Realistisch' 3 november 2021 in de LocHal.

Woensdag 3 november 2021 vond er een expertmeeting in de LocHal plaats. Aanleiding was 'Streetwise en Realistisch', een driejarig project van het MST en het justitiepastoraat van de Dienst Geestelijke Verzorging (DGV), dat in 2019 van start is gegaan. Lydia Verhagen is projectleider. Het project zoekt naar een nieuw bestaansperspectief voor gemotiveerde (ex-)gedetineerden. Ze worden ondersteund in hun proces van re-integreren. De ondersteuning vanuit het project start tijdens de detentie en loopt door tot na de vrijlating. Tijdens de expertmeeting werden de ervaring en resultaten van dit project gepresenteerd en besproken met experts op het gebied van re-integratie van (ex)gedetineerden. De bevindingen van het project en het verslag van de expertmeeting zijn gepubliceerd in een brochure, te verkrijgen bij het MST.

Project Het MST treedt naar buiten

Met dit project is in 2021 een extra beweging naar buiten gemaakt, Tilburg in, om mensen te bereiken in coronatijd. Het gebeurde via huisbezoeken niet alleen door projectleider Bouke, maar ook door vrijwilligers en 'steppingstones' (zie blz.2). Een tent voor het gebouw met 'aansprekuren' waarin bezoekers met informatievragen terecht konden bij me(d)ewerkers. Spreekuren om problemen verder op te lossen.

Hieronder het project samengevat als een 'uitwaaiering' van mensen naar mensen, netwerken en achterbannen, van contactmomenten naar aandacht voor problemen.

Hulp in coronatijd

Door corona waren veel instanties dicht in 2021 en alleen digitaal bereikbaar. De raderen van de systeemwereld draaiden echter wel door. In het begin van de coronatijd werden nog wel veel uitzonderingen gemaakt, was er begrip als er 'digitaal' iets fout liep. Later vervielen de uitzonderingsregels en de coulance. 'Ga maar naar het MST, die zijn wel open, die kunnen je wel helpen'. Er was veel druk op de hulpverlening van het MST.

Financiële noodhulp

Financiële noodhulp voor mensen is kruiptol voor ons werk. De Vincentiusvereniging, Stichting Steunfonds Trouwlaanparochie, het Bekkersfonds, Stg. Weselmann, het Dekkersfonds, het Tilburgse Ondersteuningsfonds, diverse kerken, congregaties en particuliere giften maken die noodhulp mogelijk.

Onderzoek Financiële zelfredzaamheid Diana Cárdenas Velásquez.

vervolg van blz. 1

Samen een brug slaan naar financiële zelfredzaamheid. Een onderzoek naar de financiële zelfredzaamheid van niet-westerse migranten uit Tilburg. Onderzoek door Diana Cárdenas Velásquez.

Van de bezoekers die de laatste jaren MST bezoeken heeft een groot percentage een niet-westerse migratie achtergrond. Een groot aantal bezoekers komt uit Afrika (So-

malië, Marokko) en Azië (Syrië). Rond de 52% van de bezoekers van MST zijn bijstandsgerechtigd.

Uit een verkennend onderzoek blijkt dat alle respondenten het idee hebben dat ze goed of zelfs heel goed met geld kunnen omgaan. De cliënten onderschatten hun financiële problemen. Uit een andere enquête waarin concretere vragen werden gesteld blijkt dat 74% van de respondenten vindt dat werk hebben heel belangrijk is, maar dat ze geen werk hebben. Deze laatste enquête is gemaakt op basis van de Nibud competenties en hieruit blijkt dat 54% van de mensen geen kennis heeft van

Lees het levenshaal van Diana Cárdenas Velásquez elders in dit jaarbeeld.

zijn/haar inkomen, geen controle heeft over zijn banksaldo, afschrijvingen en contracten. Aan het eind van de maand hebben ze geld te kort. 72% van alle respondenten is niet voorbereid op zijn/haar toekomst. Op basis van de zelfredzaamheidmatrix kan geconcludeerd worden dat de meeste niet-westerse migranten op niveau 2 of 3 staan.

Marilda de Morais kent de worsteling met ingewikkelde formulieren maar al te goed. Lees haar verhaal elders in dit jaarbeeld.

107 Menss-Trajecten

MST doet mee aan Menss. Menss staat voor Meedoen en sociale stijging. De uitvoeringspartners van Menss staan voor een inclusieve samenleving waarin ieder mens gezien wordt, meetelt, erbij hoort en van waarde is. Tilburgse inwoners kunnen een Menss-traject volgen bij ContourdeTwern, Feniks, de Krachtcentrale 013 en MST. Daarnaast zijn op beperkte schaal trajecten met een specifieke signatuur mogelijk bij Broodje Aap & Linke Soep, Groeituin 013 en SK013.

Deelnemers aan Menss zijn Tilburgers in kwetsbare omstandigheden en meestal met vragen op meerdere leefgebieden. Veel van de deelnemers kampen met een combinatie van fysieke klachten, eenzaamheid en een gemis aan zingeving. Door de combinatie van onze organisaties kunnen wij een brede doelgroep bedienen.

Zoals vrouwen met een biculturele achtergrond, alleenstaande moeders, nieuwkomers en statushouders, mensen met een

laag opleidingsniveau, fysieke/mentale beperking en/of een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het zijn mensen met een beperkt sociaal netwerk die mee willen doen in de samenleving, maar niet goed weten 'hoe'.

Instroom 2021	ContourdeTwern	MST	Feniks	KC013	Uitvoerende partners	Totaal
Opdracht jaar	90	105	112	68	25	400
Totaal	99	107	114	71	29	420

Mensen in beeld

7 portretten

Emelia Owusu

Tekst: Toon van Kaam

Ruud van Gerwen

Tekst: Toon van Kaam

Jan van Groeningen

Tekst: Lydia Verhagen

Said Hassan Abukar

Tekst: B. Driessen/B. Kuurstra

Aneli van Iersel

Tekst: Anne Zeegers

Marilda de Morais

Tekst: Toon van Kaam

Diana Cárdenas Velásquez

Tekst: Toon van Kaam

Fotografie:
Jan Nieuwstad

“Ik ben hier heel goed terecht gekomen”

Ruud van Gerwen

Verhaal van een leven

“Hoe hebben we hier ooit met 12 mensen in kunnen wonen, denk ik wel eens als ik ons vroegere ouderlijke huis aan het Burgemeester v.d. Mortelplein op de fiets voorbij kom. Thuis waren we met vader, moeder, vijf jongens en vijf meisjes. Ik ben de oudste van de jongens.”

Aan het woord is Ruud van Gerwen (72). We ontmoeten hem in een van de lokalen van het MST aan de Gasthuisring in Tilburg. Het is hier nu wel erg stil. Er worden daar al een hele tijd geen taallessen meer gegeven en in de huiskamer is ook geen verblijf mogelijk.

“Ik heb een gelukkige jeugd gehad, het nest was warm. Vader was de kostwinner en leefde ons voor dat je hard moest werken en dat niets vanzelf komt. Je moest je best doen en als je dat deed en het lukte toch niet dan accepteerde hij dat. Moeder bestierde het huishouden. Een enorme klus met zoveel kinderen in een relatief kleine woning. Het was voor iedereen inschikken geblazen en dat lukte. Een groot gezin was nog vrij normaal in die tijd.”

Kruikenzeiker en feesten

“Ik ben dus geboren en getogen in Tilburg en daarmee een echte kruikenzeiker. Toen ik 12 jaar was, ging ik naar het kleinseminarie van de missionarissen van het Heilig Hart aan de Bredaseweg. Ik dacht een roeping te hebben tot het priesterschap. Daar heb ik drie jaar gezeten en in 't vierde jaar ben ik naar hun gymnasium in Driehuis gegaan. Daar ben ik na een jaar weggegaan en vervolgde ik mijn middelbare school aan het St. Odulphuslyceum in Tilburg. Omdat ik twee keer was blijven zitten moest ik na mijn afstuderen meteen in

militaire dienst. Ik was gelegerd in Den Haag, kreeg een luizenbaantje op de administratie en heb daar vooral veel feest gevierd.”

Cijfers en statistieken: fascinerend

“Na de militaire dienst ben ik in Nijmegen met de studie psychologie begonnen, heb mijn propedeuse gehaald maar ben toen gestopt. Het was me te theoretisch en het vooruitzicht nog eens twee jaar theorie tot me te nemen, sprak me hoegenaamd niet aan. Alleen het onderdeel statistiek vond ik interessant. De meeste van mijn medestudenten vonden dit erg moeilijk. Ik niet, ik ben een bèta-man.”

“In 1971 kwam de automatisering op zeten. Philips had toen juist een groot rekencentrum, een enorm gebouw met immense computers. Onvoorstelbaar als je bedenkt dat onze huidige pc's veel krachtiger zijn en veel meer kunnen dan wat daar in al die gebouwen bij elkaar stond. Philips was naarstig op zoek naar mensen en ik kon daar werken (in ploegendienst) combineren met studeren. Dat sprak mij enorm aan. Na een paar jaar wilde ik door groeien naar programmering maar daar was helaas geen mogelijkheid voor bij Philips en toen ben ik naar Interpolis gegaan. Automatisering was in en overal zat men te springen om gekwalificeerd personeel. Ik had de banen voor het uitkiezen en ben bij Volmac gaan werken dat projecten had in het hele land. Heel veel gereisd en ook heel veel verdiend. Keerzijde was dat ik niet veel thuis was. Je was altijd wel ergens in het land aan het werk, van Groningen tot Maastricht.”

“In 1978 heb ik samen met mijn huidige buurman in eigen beheer in de

Blaak twee huizen onder een kap gebouwd. Dat betekende een jaar lang 's avonds en in de weekends klussen. Daardoor heb ik het eerste jaar van onze dochter nauwelijks meegemaakt. Dat was toch wel een hoge prijs.”

Een draai van 180°

“Inmiddels werkte ik bij Van Lanschot bankiers en daar ben ik in 2011 vervroegd uitgetreden. Het eerste jaar kon ik me nog bezighouden met schilderen, klussen en opruimen. Maar toen dat voorbij was ging ik mezelf afvragen: wat nu? Via een kennis kwam ik in contact met MST, toen nog aan de Spoorlaan. Ik ontdekte dat ik lesgeven eigenlijk wel leuk vond en heb toen de automatisering gelaten voor wat het was en heb me op het taalonderwijs gestort. Ik geef daar nu bijna 10 jaar les. Een keer per week en alleen in de avond. Dan komen mensen die overdag een baan hebben en qua kennis van het Nederlands zitten zij al op een vrij hoog niveau. Ik heb ook een enkele keer les gegeven op het niveau van alfabetisering maar dat gaat me te traag en daar heb ik geen geduld voor. Ik ben hier heel goed terecht gekomen. In een klas kunnen de niveauverschillen best groot zijn, maar ik geniet van al die verschillende achtergronden en van de motivatie van mijn cursisten. Allemaal zoeken ze naar hun plaats in onze maatschappij. De beheersing van het Nederlands is dan de eerste voorwaarde. Nu geef ik les via Zoom. Mijn vrouw zegt wel eens dat aan mij een docent verloren is gegaan.”

“Samen met mijn vrouw heb ik nog een stap gezet: we zijn lid geworden van de Herenboeren in Alphen. Dat is een coöperatie die één boer in dienst heeft en die mensen bij elkaar brengt onder de noemer gezond voedsel. Hier verbouwen en distribueren we ons eigen voedsel op een terrein van 15ha. We zitten ook zelf met onze handen in de grond. Het hele jaar door.”

“Als je actief blijft, blijf je ook blij”

Marilda de Morais

Het is nog steeds stil in de huiskamer van het MST aan de Gasthuisring in Tilburg. Daar zal het interview met Marilda de Morais plaatsvinden. Geen geroezemoes van door elkaar praten: de mensen en de taallessen zijn ook nog niet begonnen. Er gloort wel hoop want de coronamaatregelen worden binnenkort versoepeld. We treffen Marilda druk in de weer aan met het gieten van de planten. Wanneer ze daar mee klaar is gaan we naar de kamer van de directeur die er vandaag niet is. Voordat ik nog maar iets uit kan leggen neemt Marilda het woord, zonder schroom, temperamentvol, Nederlands vermengd met Portugese klanken. Ik moet heel aandachtig luisteren. “Jullie in Nederland kunnen ook temperamentvol zijn maar dan gereserveerder.” Daar kunnen we het even mee doen.

Marilda de Morais (58) is geboren en getogen in Campinas, een stad met meer dan een miljoen inwoners, in de deelstaat Sao Paulo in Brazilië. Ze is sinds 1990 in Nederland.

Thuis was geen pretje

“Mijn leven thuis was niet zo perfect. Mijn vader was aannemer, werkte hard voor zijn gezin en was vriendelijk naar de buitenwacht. We hadden geen financiële problemen. Maar hij kon ook agressief zijn, sloeg mijn moeder waar mijn zus en ik bij waren. Dat was in die tijd heel gewoon in Brazilië. Toen ik zeven jaar was ging ik naar de lagere school. Daar heb ik twee jaar op gezeten. Ik kon maar moeilijk mee komen want de thuissituatie spookte voortdurend door mijn hoofd. Zelf kreeg ik het idee dat ik dom was.”

“Mijn vader ging ervandoor met een andere vrouw. Hij liet ons zonder in-

komen zitten en ik zag mij gedwongen om te gaan werken. Ik verliet de school en ging huishoudelijk werk doen en woonde bij de mensen thuis in. Ik heb daar zeven jaar met plezier gewerkt. Toen ik 16 was raakte ik zwanger van mijn vriend. Ik trok bij zijn familie in. Dat pakte niet goed uit. Mijn vriend dronk veel en werkte nooit. Het was een hele moeilijke tijd. Dit was geen leven voor mij en na negen jaar ging ik bij hem weg want ik voelde geen liefde meer voor hem.”

“Met mijn dochter ben ik toen teruggegaan naar mijn moeder. Probeerde werk te vinden in een fabriek maar dat was heel moeilijk want ik beheerste het lezen en schrijven onvoldoende. En dat breekt me soms nog steeds op. Vooral met formulieren heb ik nog steeds heel veel moeite.”

Een nieuw begin

“In 1990 werd ik smoorverliefd op een Nederlander van Turkse afkomst. Ik ging met hem mee naar Nederland. Zo kwam ik in Kaatsheuvel terecht. Zeker in het begin was het niet gemakkelijk. Ik werd geconfronteerd met een andere religie en een andere cultuur. Ik had niet verwacht dat de schok zo groot zou zijn. De moeder van mijn man woonde nog in Turkije maar kwam elk jaar drie maanden naar Nederland. Dan speelde zij de baas in ons huishouden. Ik kon echt niet met haar opschieten, bovendien kon zij het niet verkroppen dat haar zoon niet met een Turkse was getrouwd. Zij ging voor hem een andere vrouw in Turkije zoeken. Tot mijn verdriet, want ik hield nog steeds van hem, legde hij er zich bij neer. Hij was bang voor zijn moeder. Zij was een God voor hem. Na negen jaar samen te zijn geweest, gingen we uit elkaar.”

Terug op mezelf

“Ik moest het huis uit en mijn, inmiddels, ex-man heeft mij toen geholpen een kamer te vinden. Dat was in een studentenhuys in Tilburg. Maar studenten hebben een totaal ander levensritme. Ik voelde me er niet echt thuis maar een alternatief was er niet. Mijn ex-man heeft mij toen ook geholpen met werk te vinden in een fabriek. Een baan als inpakker van vijf dagen per week. Ik wil altijd werken en taal mag geen barrière zijn. Ik kende nog steeds weinig Nederlands want met mijn man sprak ik Engels. Ik sla me er altijd wel doorheen. Na negen jaar in de fabriek gewerkt te hebben, werd ik ontslagen. Ik ben toen een paar maanden thuis geweest en toen vond ik schoonmaakwerk in een vestiging van de Rabobank. Ik werkte daar graag en de mensen waren heel vriendelijk. Maar ook dat werk hield op.”

“Ik woon nu samen met mijn kat in een appartementenblok waar heel veel verschillende nationaliteiten wonen, ieder met zijn eigen gewoontes. Wat zou ik zou graag aan de Piushaven wonen!”

Eindelijk thuis

“Via het buurthuis in de Boomstraat ben ik bij het MST terechtgekomen. Ik ben hier nu een jaar. Dit is mijn thuis, mijn familie. Het MST helpt mij met de formulieren van het UWV zodat ik hier vrijwilligerswerk, helpen met koken en poetsen, kan blijven doen. Ik wil ook graag goed Nederlands leren.”

“Mijn familie wil dat ik naar Brazilië terugkom maar ik vind het hier veel leuker. Brazilië is vooral goed voor die mensen die veel geld hebben. Het is natuurlijk wel jammer dat ik mijn kleinkinderen niet zo vaak zie. Mijn dochter heeft inmiddels vier kinderen. Maar Nederland is het beste voor mij en als je actief bent, blijf je ook blij.”

“Na het opstaan bid en zing ik”

Emelia Owusu

Een zwaar begin

“Mijn vader ging weg en liet mijn moeder achter met zeven kinderen. Ik was de op één na jongste van het gezin. Mijn moeder stond er dus alleen voor: voor de opvoeding, voor eten, voor onderdak. Gelukkig had ze een eigen lap grond waarop ze van alles verbouwde: bakbanaan, bananen, pinda's en garden eggs (een groente verwant aan de aubergine). De kinderen hielpen zoveel als ze konden. Ik ging in die tijd nog wel naar school maar door al het werk op het land kon ik niet altijd de lessen bijwonen. Na iets meer dan drie jaar basisschool ben ik toen van school gegaan om met de verkoop van groente, fruit en gefilterd water wat geld bij te verdienen voor onze familie. Vooral voor mijn moeder was het een hele zware en moeilijke tijd.”

We hebben plaats genomen in een van de lokalen van het MST in Tilburg waar het nog steeds erg rustig is en waar de huiskamer verplaatst is naar de grote tent op het grasveld voor het gebouw. Het begin van het interview is moeizaam. Het valt Emelia Owusu (50) duidelijk zwaar haar verhaal te vertellen. Ze is geëmotioneerd. Flarden van herinneringen komen weer naar boven. Met horten en stoten vertelt ze over dit deel van haar leven, haar jeugd. Een jeugd getekend door de zware omstandigheden die zo kenmerkend zijn voor zoveel kleine Afrikaanse boeren in het hele continent. Emelia is geboren in een dorp in centraal Ghana. Ze behoort tot de Ashanti, de grootste etnische groep met een rijk historisch verleden waarop met trots wordt teruggekeken.

Naar Nederland

“Op enig moment raakte ik zwanger en beviel van een dochter. Zeven jaar later

nog eens en kreeg ik een zoon. Hun vader liet mij in de steek, zocht zijn heil elders en toen was ik alleen met de twee kinderen. Ik raakte weer bevriend. Gelukkig accepteerde mijn nieuwe vriend mijn kinderen. Hij haalde mij over om met hem mee naar Nederland te gaan. Dat moest uiteraard wel in de familie besproken worden want in Ghana zijn de familieverbanden heel hecht. De familie gaat boven alles en je kunt eigenlijk niets doen zonder hun instemming. Zij moeten je steunen.”

“Met z'n vieren namen we het vliegtuig naar Nederland. Het was in de zomer van 2008. Desondanks vond ik het erg koud. Maar ik keek ook mijn ogen uit. Alles in Nederland is zo georganiseerd! We gingen naar Boxtel. Daar had mijn vriend een woning en daar in de buurt was ook zijn werk. Zelf vond ik werk in de schoonmaakbranche en heb dat voor drie jaar gedaan. Ik deed het werk met veel plezier. Ik kende uiteraard nog weinig Nederlands maar dat was niet zo erg omdat de meeste mensen hier voldoende Engels kennen. Jammer genoeg heb ik dit werk maar een paar jaar vol kunnen houden want ik kreeg problemen met mijn gezondheid.”

Naar Tilburg

“Mijn vriend stapte op en liet mij alleen met mijn twee kinderen. Ik kon, na bijna vier jaar in Boxtel gewoond te hebben, toen naar Tilburg verhuizen, naar een appartement in Tilburg-Noord. Weer stond ik er alleen voor. Ik leefde voor mijn kinderen en heb geprobeerd ze alle kansen te geven om hier een bestaan op te bouwen. Die kansen hebben ze gegrepen. Mijn zoon, nu 21 jaar oud, volgt een hbo-opleiding en mijn dochter van 28 is verpleegkun-

dige. Ze doen het heel goed en ik dank God daarvoor. In Ghana zouden ze lang niet zoveel kansen hebben gekregen als in Nederland. Dit land is goed.” Terwijl ze dit zegt, komt er een glimlach op haar gezicht en ze begint gemakkelijker te praten. Hier praat ze graag over. Dit is wat haar nu bezighoudt.

“Sinds 2012 woon ik in een appartement in Tilburg-Noord. Ik woon er met veel plezier. Elke zondag ga ik naar de Pentecostal Church. Daar zing ik en dans ik samen met andere Ghanezen. Ik ontleen er veel kracht en inspiratie aan. Nu duren de diensten maximaal twee uur maar als we die ruimte de hele dag voor onszelf zouden hebben kan een dienst best vier of vijf uur duren.”

“Vanwege mijn broze gezondheid kan ik geen betaald werk meer doen. Maar ik wil ook niet de hele dag thuis zitten en dus ging ik op zoek naar vrijwilligerswerk. In eerste instantie belandde ik bij La Poubelle maar dat pakte uiteindelijk niet zo goed uit en ik ging op zoek naar een andere plek. Dankzij de bemiddeling van de gemeente kwam ik hier bij MST aan de Gasthuisring terecht. Hier werk ik twee keer per week in de huiskamer, de tent dus, ik schenk koffie en thee en doe de omwas. Dit is mijn familie in Nederland. Ik hou van ze. Hier voel ik me thuis.”

In balans

“Mijn leven is nu in balans. Na het opstaan, bid en zing ik, dan ga ik douchen, ontbijt en doe een wandeling. Ik ben ook bezig met Nederlands leren, die moeilijke taal van jullie. Van mijn familie ben ik de enige in Europa. Twee van mijn broers zijn overleden. De anderen wonen nog steeds in Ghana. Mijn moeder leeft nog. Voor al die mensen is het leven nog steeds een worsteling, een gevecht om het dagelijks bestaan. Soms vragen ze om geld. Mijn kinderen doen het hier goed en ik hoop dat ze hier een goed bestaan op kunnen bouwen en dat ik op een dag kleinkinderen mag krijgen!”

Diana's sprong in het diepe

Diana Cárdenas Velásquez

Diana Cárdenas Velásquez. Een naam, toen ik die voor het eerst las, die beelden van Latijns Amerika oproept, die als muziek in de oren klinkt en de warmte bij je binnen brengt. We ontmoeten haar in wat in pre-coronatie de huiskamer was van het MST in Tilburg. Normaal is die ruimte gevuld met geroezemoes van mensen met ik weet niet hoeveel nationaliteiten. Nu moet de organisatie het doen met een tent voor het gebouw. Daar vinden nu de ontmoetingen plaats en worden er liters thee en koffie omgezet.

Niemand van ons heeft een ruimte gereserveerd voor het interview maar Diana weet zo de weg te vinden naar een leeg leslokaal. Er worden al vele maanden geen lessen meer gegeven. Ik leg haar uit wat de bedoeling is van dit gesprek. Heel veel toelichting heeft ze niet nodig en ze steekt meteen van wal. Ik hoef haar weinig vragen te stellen.

Je hart volgen

"Ik ben geboren (1980) en getogen in Cusco in Peru. Daar ben ik naar school en naar de universiteit gegaan. Onze ouders, ik heb nog een zus, vonden het heel belangrijk dat wij later voor onszelf zouden kunnen zorgen en zeker ook financieel onze eigen boontjes konden doppen. Op de middelbare school vond ik wiskunde leuk en daar ben ik aan de universiteit in afgestudeerd. Na vijf jaar heb ik het licentiaat behaald en ben gaan werken. Lesgeven op een middelbare school maar ik miste in het vak de sociale kant en ben toen rechten gaan studeren, eveneens in Cusco. Die studie heb ik niet afgemaakt."

"Ik leerde in Peru een Nederlandse man kennen, werd op hem verliefd en toen moest er een knoop doorgehakt worden: blijven we in Peru of gaan we

naar Nederland? Het was een moeilijke keuze. Mijn man had een goede baan in Nederland en heb me toen laten overtuigen om met hem mee te gaan. Voor mij was dit een sprong in het diepe. Want wat doe ik in Nederland met een studie die eigenlijk alleen maar in Peru van waarde is?"

Koude kermis

"In 2011 ben ik zo naar Nederland gekomen. Dat viel tegen. Ik had er vooraf helemaal niet aan gedacht dat ik een nieuwe taal zou moeten leren. De buurvrouwen in de straat waar we toen woonden stelden geen prijs op contact met mij. Ze waren zeer afstandelijk, hielden duidelijk de boot af. Mijn man was overdag op zijn werk en ik voelde me erg eenzaam. Eigenlijk wilde ik weer terug naar Peru waar de mensen hartelijker zijn. Als gelovige heb ik toen vaak in de kapel tot Maria gebeden: Geef mij vriendinnen!"

"Ik was nu ook opeens afhankelijk en voelde me erg onzeker. Wilde financieel onafhankelijk zijn en zocht naarstig naar een baan. Overal werd ik afgewezen op grond van het feit dat ik onvoldoende Nederlands sprak. Het was een vreselijke tijd maar ik besloot door te zetten en Nederlands te leren, eerst aan de universiteit van Tilburg maar dat was me te afstandelijk, en toen kwam ik in contact met MST. Daar voelde ik me thuis, heb daar wel sociale contacten kunnen leggen. Ik heb vier modules Nederlands gedaan en na twee jaar het staatsexamen met succes afgelegd."

Twijfels en doorzetten

"Mijn man en de docenten van het MST moedigden me aan te gaan studeren. Ik twijfelde maar heb de knoop

doorgehakt en gekozen voor de studie sociaal-juridische dienstverlening op INHolland in Rotterdam. Inmiddels had ik een kind en die school bood een opleiding in deeltijd aan. Dat kwam mij goed uit. Ik heb daar mijn plaats wel moeten bevechten. Het was heel moeilijk aansluiting te vinden bij medestudenten en docenten. Het leek wel of ze me links lieten liggen. Ik heb doorgezet want ik wilde laten zien dat ik goed genoeg was en heb dat ook bewezen want ik heb voor al mijn examens prima cijfers gehaald."

Trots op mezelf

"Als student moet je in het laatste jaar zelf een stageplek zoeken, in de zomer studeer ik af, en heel toevallig kwam ik uit bij MST. Dat had ik echt niet verwacht. Ik had ook twijfels of ik dat zou kunnen. Hoewel ik daar al twee jaar had gestudeerd had ik echt geen benul dat die organisatie ook heel actief was op het terrein van de sociaal-maatschappelijke dienstverlening. Het MST zou dit nadrukkelijker onder de aandacht moeten brengen bij de mensen die daar het Nederlands leren. Ik heb hier bij het MST heel veel geleerd en ook Nederlanders leren kennen die wel open en behulpzaam zijn. Ik ben blij dat ik heb doorgezet, voel me thuis in dit land en ben trots op mezelf dat ik de stappen heb gemaakt om hier te zijn. Nu durf ik voor mezelf op te komen."

"Na mijn studie ga ik op zoek naar een baan in lijn met de studie die ik nu doe. Ik wil voor mezelf kunnen zorgen en daarmee ook een voorbeeld zijn voor mijn twee kinderen. Het zal niet zo gemakkelijk zijn die baan te vinden en tot die tijd wil ik als vrijwilliger verbonden blijven aan het MST."

“Ik ben niet eigenwijs maar eigenzinnig”

Jan van Groeningen

Wie ben jij Jan, wat wil je voor een eerste kennismaking vertellen over jezelf? ‘Ik ben Jan van Groeningen, in het Russisch Iwan. De Glasnost, Gorbatsjov, de vernieuwing.

Ik ben een autodidact. Ik heb door zelfstudie een bepaald niveau. Ik weet dat de zon kernenergie is, en de neutronenbom ook. Dan bleven de huizen staan, maar alle mensen gingen dood. Bij zonnestralen duurt het 8 seconden eer ze op aarde komen. En zon heb je nodig.’

Ik heb een tunnelvisie

Wat vind je nog meer belangrijk dat ze over jou weten? ‘Ik was 13 jaar, toen ging ik als vakantiewerk bij Swagemakers Bogaerts in de textiel werken. Daar werd ik aangenomen als leerling, op mijn verzoek. Een technisch beroep: wat mijn ogen zagen konden mijn handen maken. Maar ik word een dagje ouder. Je parle un petit peu français, een beetje Portugees, een beetje Pools, Engels, Duits.

Ik slaap nu in een tunnel...ik heb een tunnelvisie. Ik kan daar pas later in de avond terecht, want dan komen de handhavers niet meer. Handhavers zijn voor mij door de wet beschermde dieven. Ze halen mijn spullen weg, ze

kloppen het geld uit mijn zakken, en uit die van Poolse mensen. Als we een Poolse koning niet hadden gehad ten tijden van de Habsburgers, van de Ottomanen, dan hadden we hier Turken gesproken. Je hebt hele goeie Turken, en hele slechte, hele goeie Nederlanders, en hele slechte, en hele goeie Marokkanen, en hele slechte. Ik weet veel van geschiedenis.’

Ik weet goed wat mijn en dijn is

Jij zegt altijd ‘Ik ben een overlever’, wil je wat meer vertellen over overleven? ‘Je weet toen jij gekomen bent bij de Elim...daarna ben ik mijn eigen weg gegaan...ik ben een survivor. Ik slaap nu in een tunnel. In het Westerpark kan ik niet meer slapen, want daar is handhaving en camera’s. Ik sliep soms bij winkelcentrum de Westermarkt, ze lieten me daar liggen, maar de camera’s hebben het gezien en toen kreeg ik een verbod. Ik heb niks gestolen, ik weet goed wat mijn en dijn is. Ik heb heel lang met lege flessen mijn geld bij elkaar gescharreld...dat doen nu de Polen. Ik heb in België met 4 anderen een hoeve.’

Ik heb heel lang op straat geleefd

Hoe gaat het nu met je, Jan? ‘Met de jaren komt het verstand, en de gebreken.

Ik heb last van reuma, en een vernauwing in de aorta, en evenwichtsstoornis. Het slapen op straat wordt steeds moeilijker...ik heb geen verwarming begriip je... Nu ik in de tunnelvisie zit heb ik wel licht, dus kan ik ’s avonds de krant lezen, want ik wil graag het nieuws bijhouden. Ik heb heel lang op straat geleefd. Dit is vanwege mijn afkomst. De LocHal in Tilburg heeft mijn vader gezet in 1932. Later is die verplaatst.

Mijn vrijheid is mijn grootste goed

Ik ben van betere afkomst dan Willem Alexander. Er werd een stadhouder gehaald in Engeland. Die werd hier koning. Daarna Willem II, en daarna Willem III. Toen moeder regentes Emma omdat Wilhelmina nog jong was. Voor die tijd waren mijn voorvaderen hier de baas. Toen had je in Spanje nog de doodstraf. Op 1 april verloor Alfa zijn bril...Den Briel.

Mijn vrijheid en mijn gezondheid zijn mijn grootste goed. Mijn gezondheid wordt wel minder. Ik heb nooit mijn vrijheid op willen geven. Ik ben niet eigenwijs, maar eigenzinnig. Ik ben ook niet bang, maar ik heb wel angst. Ik verlang naar een beetje rust.’

“Als je niet luistert, kom je nooit thuis”

Said Hassan Abukar

Op 8-jarige leeftijd verhuizen Said (56) en zijn ouders van Ethiopië naar Mogadishu in Somalië. In Somalië volgde hij een landbouwopleiding. Tegenwoordig woont hij in Nederland. Centraal binnen zijn Somalische familie staat dat ze elkaar helpen, waar ze ook op de wereld zijn: in Engeland, Duitsland, Canada, Nederland, Somalië. “Mijn jongste zus heeft daarin een belangrijke taak. Als er problemen zijn, belt zij naar de familie over heel de wereld: Jullie moeten helpen!” Said is een van de vrijwilligers van het MST project ‘Steppingstones’

Ik weet wat eenzaamheid is

In het begin kwam Said naar het MST om andere mensen te ontmoeten. Tegenwoordig werkt hij mee als vrijwilliger om mensen te helpen. Hij werkt nauw samen met Bouke Kuurstra. Zijn motivatie is: “Ik weet wat eenzaamheid is en ben blij dat ik in moeilijke tijden ook geholpen ben”. Said heeft in Duitsland gestudeerd en in een woon-

gemeenschap gewoond: “daar heb ik de Europese cultuur leren kennen”.

“Ik tolk vaak voor mensen, maar tolken is meer dan alleen vertalen. Ik help mensen met formuleren, ga soms mee naar instellingen. Mensen snapten vaak niet hoe de Nederlandse samenleving werkt”. “Als mensen naar een arts gaan, zeggen ze dat ze heel veel pijn hebben. Ze willen vooral laten zien dat ze heel erg veel pijn hebben, maar een Nederlandse dokter wil weten waar heb je nu precies pijn en hoe lang je pijn hebt? Tegen mensen vertel ik dat ze zich open moeten stellen, anders kunnen problemen niet worden opgelost.

Luisteren heb ik van mijn vader geleerd

De Somalische cultuur is een taal van praten, niet van schrijven en lezen. Veel verhalen worden aan elkaar doorverteld, maar niet alle informatie die mensen elkaar doorgeven klopt. “Mijn werk bij het MST bestaat uit luisteren,

mensen vertrouwen geven, goede informatie geven, mensen helpen. Luisteren heb ik van mijn vader geleerd, hij was docent. Hij zei tegen mij: “als je niet luistert kom je nooit thuis. Je moet altijd naar iedereen luisteren en het goede meenemen, daar word je beter van”.

Somalische mensen zeggen soms tegen Said dat hij te Europees is geworden, maar soms ook dat ze trots op hem zijn wat hij allemaal voor hen doet. Said droomt er van om nog ooit terug te keren naar Somalië.

“Ik help graag”

Aneli van Iersel

“Ik wil blijven oefenen met de Nederlandse taal, want dat is belangrijk voor mijn toekomst.” Aneli woont samen met haar man en drie kinderen in Tilburg. Sinds vier maanden is ze haar eigen onderneming gestart: een toko aan huis, genaamd Toko Del Caribe. Ze verkoopt Dominicaanse producten.

Klanten moeten me goed begrijpen

Aneli is opgegroeid in de Dominicaanse Republiek en heeft daarna tien jaar op Curaçao gewoond. Daar kregen haar kinderen in het Nederlands les op school. Tijdens het helpen met het schoolwerk kwam ze voor het eerst in aanraking met de Nederlandse taal. Dat viel in het begin niet mee. Via een artikel van het Taalhuis heeft ze het MST gevonden. Ze sprak iemand in de MST Present-app en maakte ver-

volgens met ondersteuning van haar zoontje een afspraak met haar maatje. Wekelijks spreken ze af om de Nederlandse taal te oefenen. “Het is belangrijk voor mijn klanten dat ik goed Nederlands spreek en alles begrijp.”

Denken in mogelijkheden

Aneli zat in een praatgroepje, maar dat ligt stil vanwege corona. Ze was ook actief bij het ROC. Daar kreeg ze klassikaal les. In het begin van de coronacrisis waren de lessen online. “Het ging voor mij erg snel en soms begreep ik het niet. Ik ging op zoek naar een maatje die me kon helpen. Ik wil graag het inburgeringsexamen doen zodat ik in de toekomst een paspoort kan aanvragen.” Het Taalhuis kijkt naar de behoefte van mensen en zoekt naar passend aanbod. Aneli had behoefte

aan een taalmaatje voor het oefenen van de examens, om beter Nederlands te spreken en de taal te begrijpen. De samenwerking van de Taalhuizen is tijdens corona nog belangrijker geworden.

Van droom naar werkelijkheid

“Over een tijdje ga ik op zoek naar een winkel waar mensen naartoe kunnen komen. Het liefst met een klein restaurant erbij, zodat mensen van ons eten kunnen genieten”, vertelt Aneli. Ze heeft ook nog een andere droom. “Als ik de taal goed spreek, wil ik een eigen programma op de radio. Een show waar ik met mensen praat, muziek kan delen en mensen kan helpen. Ik wil niet dat mensen eenzaam of ongelukkig zijn. Ik help graag.”

MST | mensen in beeld houden
Gasthuisring 54a
5041 DT Tilburg
013-5800855/06-48456177
receptie@rooihart.nl
www.menseninbeeldhouden.nl
IBAN: NL70 RABO 0112 0902 49
KVK: 41098151
RSIN: 800816250